

Cesty zážitkov
v centre Európy

Víno a architektúra

nextroom – architektur im netz

Juerg Meister

Helga Kusolitsch

Vydalo ARGE centropo

2007

	Cesta zážitkov po centre Európy	5
	Víno a architektúra v centrope	7
Mesto a víno	Unger & Klein Wine Shop, Wien (AT)	10
	Weingut (Vinárstvo) Christ, Wien (AT)	12
	Weingut (Vinárstvo) Wieninger, Wien (AT)	14
	Vinotéka vino dei vini, Bratislava (SK)	16
	Vinotéka Sv. Urbana, Bratislava (SK)	18
Krajina a víno	Weingut (Vinárstvo) Sonberk, Pouzďřany, južná Morava (CZ)	20
	Barokový súbor vinohradníckych domov, Pavlov, južná Morava (CZ)	22
	Skanzen Strážnice Strážnice, južná Morava (CZ)	24
	WEINSTADTMuseum, Krems a. d. Donau, Dolné Rakúsko (AT)	26
	Weinerlebnisswelt (Svet vína) a hotel LOISIUM, Langenlois, Dolné Rakúsko (AT)	28
	Weinviertler Kellergassen (Pivničná ulička vo Weinviertel), Hadres, Alberndorf, Galgenberg, Dolné Rakúsko (AT)	30
Pivnica a víno	Premonštrátsky kláštor Louka, Znojmo, južná Morava (CZ)	32
	Vínny salón na Zámku Valtice, južná Morava (CZ)	34

Fuggerov dom, Častá,
Bratislavský kraj (SK) 36

Mestská vinotéka, Pezinok
Bratislavský kraj (SK) 38

Vinotéky a pivnice, Trnava (SK) 40

Pivničná ulička, Cák, župa Vas/Eisenburg (HU) 42

Vinársky podnik v opátstve Pannonhalma,
Győr/Raab, župa Győr-Moson-Soporon (HU) 44

Jazero a víno

Weinkulturhaus Gols, (Dom vinárskej kultúry Gols)
Burgenland (AT) 46

Weingut (Vinárstvo) Esterházy II,
Trausdorf an der Wulka, Burgenland (AT) 48

Dozrievacia pivnica Arachon, Horitschon,
Burgenland (AT) 50

Weingut (Vinárstvo) Weninger, Balf,
župa Győr-Moson-Soporon (HU) 52

Mestská veža v Soproni,
župa Győr-Moson-Soporon (HU) 54

Svetové dedičstvo Fertő-Neziderské jazero
župa Győr-Moson-Sopron (HU)
a Burgenland (AT) 56

Informácie

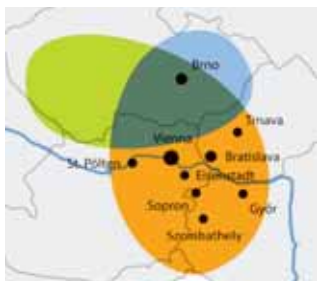
Online sprievodca route.centrope.info 58

Vínny glosár 60

Partneri & ďalšie informácie 62

Tiráž & index fotografií 64

CESTA ZÁŽITKOV PO CENTRE EURÓPY

Kto je na cestách **centrope**, nadobudne čoskoro dojem, že videl polovicu Európy. Spoločný región spájajúci južnú Moravu, Dolné Rakúsko, Viedeň, Burgenland, západné Slovensko a západné Maďarsko je taký rozmanitý, že sa môže právom nazývať „strednou Európou v malom“. Svojim obyvateľom a návštevníkom ponúka región stredú Európy

pestrú zmes pozoruhodností. Takmer nikde inde v Európe nie sú veľkomestské centrá tak blízko nedotknutej prírody ako v **centrope**. Lužné lesy pozdĺž Dunaja, Moravy a Dyje ako zelené pľúca regiónu, výbežky Álp a Karpát aj Neziderské jazero sú iba najnápadnejšie kamienky v mozaike často nedotknutého prírodného prostredia v regióne stredú Európy. Úzka zviazanosť kultúrnej a zábavnej ponuky veľkých miest – Viedne, Bratislavy, Brna a Győru s rekreačnou hodnotou až štyroch národných parkov, jedinečných kultúrnych krajín a nespočetných možností pre šport a voľný čas v aréne prírody dáva **centrope** atribút najvyššej kvality života.

Pozoruhodnosti predo dvermi

Využívanie ponuky turistických cieľov cez hranice sa pre „Centroeúropanov“ už stalo takmer samozrejmosťou. Cezhraničné cyklistické a turistické chodníky, národné parky a chránené územia ako aj bohatá kultúrna ponuka v mestách a regiónoch **centrope** nenadchýňajú iba domácich. Ale z vlastných skúseností vieme, že na mape turistických destinácií centrope je ešte veľa „bielych miest“ a to najmä mimo hlavných trás cestovného ruchu.

Prostredníctvom Route **centrope** prišli experti cestovného ruchu z európskeho regiónu Stred s pútavou koncepciou zážitkových ciest regiónom. Títo sprievodcovia osobitného druhu spájajú pozoruhodné miesta v regióne **centrope** aj mimo vychodených turistických trás. Tematické okruhy umožňujú jeho

obyvateľom a návštevníkom zažiť región **centrope** ako spoločný. Časti týchto tematických trás a okruhov možno absolvovať ako jednodenné výlety. Kto má viac času, nájde si tipy na dlhší pobyt v regióne, ubytovacie možnosti a pamätihodnosti završujú ucelenosť ponuky.

Víno a architektúra

Route **centrope** Víno a architektúra je prvou z týchto Ciest zážitkov a zavedie vás na vybrané miesta, kde sa snúbi víno a architektúra. Predstavujeme vám 24 príkladov – vinárstiev a pivníc, vínnych obchodov a degustačných miestností, vínnych ciest a pokladov modernej architektúry, ktoré zvädzajú k objavovaniu a ochutnávaniu priamo na mieste. Dúfame, že sa nám s týmto sprievodcom podarilo vyvolať zvedavosť, túžbu skúmať a objavovať rozmanitosť európskeho regiónu Stred poza hranice. Predkladaná brožúra bola vydaná v rámci projektu INTERREG **centrope** v spolupráci s asociáciami a oddeleniami cestovného ruchu partnerských miest a regiónov **centrope** v nemeckom, slovenskom, českom a maďarskom jazyku.

Cestu plnú pôžitkov vám želá
Pracovný tím **centrope**

VÍNO A ARCHITEKTÚRA V CENTROPE

Víno vždy súvisí aj s priestorom. Či ide o priestor v krajine, kultúrny priestor alebo obostavaný priestor, o ktorom tu najmä bude reč, nemožno poprieť súvislosť a vzťahy medzi kvalitou, pôžitkom, dejinami a charakterom. Prvé z putovaní **centrope** po zážitkoch nás zavedie do 24 cieľov architektúry v znamení tohto rýdzeho viničného moku. Všetky z nich nesú pečať mnohorakých prírodných, historických, politických a geografických vplyvov v strede Európy.

Z pivničného labyrintu v piesku dávno vyschnutého predhistorického mora až po najmodernejšiu výrobnú halu; tam kde v dôsledku politických zmien oživa dávno zabudnutá vínná sorta, utkávajú naše ciele hustú sieť architektúry a kultúry, náboženstva a histórie a odhaľujú napriek svojej mnohorakosti spoločné črty regiónov. Kultúrna technika vinohradníctva si tu aj tam vyžaduje výstavbu niektorých úžitkových budov. A rovnako ani pôžitok z vína nepozná hranice.

Cezhraničná architektúra

Anonymné pivničné uličky v regióne Weinviertel nachádzajú svoje príbuzenstvo na zelených kopčekoch v domčekoch so slamenou strechou v maďarskom Čáku. Podzemné bludiská nájdeme v rakúskom Retzi aj v českom Znojme. Súčasné využitie historických kláštorňých budov má spoločného menovateľa vo vinárskom múzeu u dominikánov v Kremsi rovnako ako v moravskom premonštrátskom kláštore Louka, alebo v maďarskej Pannonhalme, kde v moderných výrobniach a pivniciach architektov CZITA spracúvajú úrodu benediktínov.

Rozmach vinárstiev pod názvom „winery“ v znamení medzinárodného dizajnu vidno najmä u mnohých vinárskach podnikov Burgenlande, ale aj iných regiónoch **centrope**. V Pouzdřanoch na Morave však práve pražský architekt Josef Pleskot dokončuje vinárstvo Sonberk a aj na maďarskej strane Neziderského jazera sa na vinárstve Weninger novátorskej kancelárie architektov „propeller z“ hlási o slovo moderná vinárska architektúra.

Zážitok z vína

Skutočnosť, že kombináciou vína a architektúry možno kvalitne stráviť voľný čas, si môžeme pripomenúť na mnohých miestach. Môže to byť uprostred folklórnych predstavení pred kulisou historických vinárskych domov v českom skanzene v Strážnici alebo v ikone architektúry - Svete vína LOISIUM amerického architekta Stevena Holla. Wiener Heurige má svoj náprotivok vo vinárňach a historických meštianskych domoch slovenských vinohradníckych miest ako Pezinok či Trnava. V upravenom a vkusnom prostredí môžete ochutnávať a kupovať v Bratislave vo vinotéke VINO DEI VINI mladého architekta Maťa Skočka, rovnako ako u Ungera & Kleina, ktorý vznikol ako produkt skúseného dizajnérskeho dua Eichinger oder Knechtl v centre Viedne.

Okrem architektonických cieľov tu nájdete aj tipy s informáciami o zaujímavostiach súvisiacich s vínom, rovnako ako návrhy možností umeleckého vyžitia, turistiky, suvenírov a podujatí. Aby ani telesné pôžitky nezostali bokom, vyhládali sme vám ešte niektoré adresy, kam môžete zavítať za pohostením či ubytovaním a ktoré sprostredkujú záujemcom u architektúru zaujímavú skúsenosť.

Architektúra a víno na internete

Všetky ciele v predkladanej brožúre Víno a architektúra môžete nájsť aj v internetovom sprievodcovi **route.centrope.info** a to aj s ďalšími zaujímavými doplnkami a aktualizáciami. Priame napojenie na európsku architektonickú databázu nextroom.at vás uvedie do prostredia fundovaných informácií o architektúre. K pohodlnému plánovaniu výletov máte k dispozícii mapy, plány miest ako aj odkazy regionálnych organizácií cestovného ruchu na webe.

Niektoré atraktívne trasy sme už pre vás pripravili, môžete si však zostaviť aj váš navýsosť individuálny výlet. Všetky ciele sú zaznamenané veľmi prehľadne v pláne a označené symbolmi, znázorňujúcimi architektonický cieľ, gastronomickú zaujímavosť alebo ubytovanie. Je jedno, či chcete putovať po stopách jedného

určitého architekta, či si naplánujete návštevu určitého regiónu alebo sa rozhodnete obehnúť všetky vinárstva v mestách **centrope** – online sprievodca vás podporí pri všetkých vašich individuálnych želaniach.

Ešte zaujímavejšie to bude v ďalších vydaniach Ciest zážitkov v srdci Európy. Podľa ľubovôle budete potom môcť spojiť návštevu pivníc s večerným hudobným pôžitkom v najmodernejšej koncertnej sále, alebo si po odpočinku v kúpeľoch v dizajnerskom štýle doprajete lahodný mok v stavbe s retroštýlom zo 70tych rokov. Potom príde k prepojeniu jednotlivých tematických online sprievodcov **centrope** do jednej pestrej a rozmanitej cesty zážitkov za vínom, hudbou, prírodou alebo wellness.

Vydajte sa teda na cestu – najprv v znamení vína a architektúry – a vychutnajte si architektonické priestory v srdci Európy, kde sa víno lisuje, kde kvasí a dozrieva, kde sa prezentuje a ochutnáva a kde sa pije a oslavuje.

Helga Kusolitsch

UNGER & KLEIN WINE SHOP

Viedeň (AT)

Víno sa dá vychutnať aj vo vkusnom prostredí priamo v srdci Viedne a ak chcete, aj zakúpiť. Vo vysokých priestoroch obchodu s vínom Wine Shop Unger & Klein nachádzajúcim sa v bývalej mestskej štvrti Textilviertel okolo námestia Rudolf-splatz špecialisti na reštaurácie Eichinger oder Knechtl zariaďovali roku 1992 víny bar, spojený s predajom vín. Keď sú výrazné hliníkové portálové rolety otvorené, môžete tu stráviť večer so vzácnym vínom a lahodným jedlom a pokochať sa pohľadom na plné vínné regále. Vysoká oblúkovitá regálová stena, ktorá siaha až po strop zaujme pozornosť svojím osvetlením. Oko návštevníka sklzáne vzápätí na susediaci sklad a druhú miestnosť pre hostí. Všetko sa tu dynamicky prelína, pult je barom, regál je plastikou, sochou, hosť môže ochutnávať a kupovať. Stoličky, navrhnuté a vyrobené iba pre túto miestnosť a tmavé obloženie stien dotvárajú celkovú harmóniu. Pre vyznávačov vína, ktorí chcú pokračovať v šľapajach architektov, odporúčame prechádzku k neďalekému MAK, Múzeu pre úžitkové umenie. O 15 rokov neskôr tu Eichinger oder Knechtl opäť zanechali gastronomickú lahôdku pre oči – reštauráciu „Österreicher im MAK“ (Rakúšan). Fľaše s vínom tu dokonca visia zo stropu.

Route.centrope.info/go/3441

ARCHITEKTI: EICHINGER ODER KNECHTL

Gregor Eichinger a Christian Knechtl, majú od r. 1976 kanceláriu vo Viedni, r. 1991 získali Štátnu cenu za experimentálne trendy v architektúre. Obidvaja Rakúšania sú známi svojimi prepracovanými úpravami interiérov v oblasti gastronómie a výstavníctva. Príznačné pre ich prácu je interdisciplinárny prístup na pomedzí architektúry, umenia a dizajnu.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Unger & Klein Wine Shop
Gölsdorfasse 2, A-1010 Wien
Tel +43 (1) 532 13 23
www.ungerundklein.at
Po-Pi 15-24 hod, So 17-24 hod

„Österreicher im MAK“, Stubenring 5, A-1010 Wien, Tel +43 (1) 714 01 21,
www.oesterreicherimmak.at. Denne 10-2 hod, kuchyňa: 11.30-23.30 hod.

„Pri káve v hudobnom salóniku herec z divadla Burgtheater po pár pohárikoch vína pateticky vyznáva prírodu ...“ Thomas Bernhard

Domáca vínová fľaša a viedenský osmičkový pohár

V modernom prostredí si človek rád dá „osmičku“ zeleného veltlína aj v novej sviežej forme pohára. Dizajn, vyvinutý Petrom Noeverom podľa návrhu Mikiho Martineka spája historické korene s modernými tvarmi. Fľaša a poháre sa vyrábajú v tradičnom viedenskom podniku Lobmeyer, zakúpiť si ich môžete v predajni Design Shop múzea MAK.

WEINGUT (VINÁRSTVO) CHRIST

Viedeň (AT)

Tradičná viecha Wiener Heuriger, ktorá sa v priebehu stáročí stala miestom pohody a dobrého posedenia sa vo vinárstve Weingut Christ prezentuje v novom šate. 400-ročná rodinná tradícia a dobová architektúra sa tu harmonicky spájajú ako miešané víno „gemischter Satz“, jedno z klasických viedenských druhov vín. Prekvitajúcu viechu, ktorej súčasťou je aj vinohradníctvo rekonštruovala a rozšírila viedenská skupina architektov „raum werk stadt“. Tvorivý princíp vyplynul z prepojenia tradičného prostredia a požiadaviek, ktoré musí spĺňať moderný vinársky podnik. Výsledkom bolo vytvorenie jasných a jednoduchých tvarov a línií v kombinácii betónu, kameňa a dreva s osobitným charakterom a štýlom. Novo upravený vstup s vinotékou a zimnou záhradou vyjadruje náklonnosť majiteľa Christa k modernej architektúre, rovnako ako citlivým spôsobom renovovaná viecha „alte Heurige“, kde si v útulných výklenkoch za masívnymi drevenými stolmi možno vychutnať oenologické aj kulinárske lahôdky. Architekti mysleli aj na milovníkov vína spomedzi rodičov, ktorí si v besiedke môžu pohodlne vychutnať pohárik s priamym výhľadom na svoje šantiace potomstvo na ihrisku.

route.centrope.info/go/3794

DER WIENER HEURIGE: Keď sa hovorí o „Heuriger“ – viešnom víne, myslí sa tým dvojvo vecí. Jednak mladé víno, ktoré sa označuje ako „Heuriger“ od Martina 11. novembra až do ďalšieho Martina a potom sa stane „starým vínom“. A príjemné posedenie vo vinárni pod viechou je ním tiež.

GEMISCHTER SATZ: Gemischte Satz je biele víno z rôznych druhov viniča ako zelený veltlín a biele burgundské, avšak z toho istého vinohradu so spoločným zberom a lisovaním.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Weingut (vinárstvo) Christ, Strebersdorf, Amtsstraße 10-14, A-1210 Wien

Tel +43 (1) 292 51 52

www.weingut-christ.at

Heuriger: v nepárnych mesiacoch denne od 15 hod

Vinárstvo: po telefonickej dohode

„Ešte si vypijeme fľaštičku vína, holahoho! Veď neemusí byť posledné, holahoho!“
Viedenská pieseň

Buschenschank

V stredoveku bolo víno jedným z hlavných zdrojov príjmov Viedne a mestský úrad dbal prísne na jeho kvalitu. Až potom, čo oficiálny vínny kontrolór povolil víno podávať, mohli vyslať „vínneho hlásnika“, ktorý bežal s kyticou borovicových vetvičiek – viechou ulicami. Takýto „Buschen“ – viecha sa potom „vystrčila“ aj nad bránou vinára a dala lokálu aj svoj názov.

VINÁRSTVO WIENINGER

Viedeň (AT)

Stammersdorf je jednou z vinohradníckych obcí na úpäti vrchu Bisamberg, ktoré sú už dávno súčasťou Viedne, ale dodnes si zachovali svoj dedinský ráz. Napriek rešpektu najmä voči tejto tradičnej štruktúre vznikla rekonštrukciou viac ako storočného vinárstva Wieninger nezvyčajná stavba, ktorá v ničom nezaostáva za pokrokovosťou svojho stavebníka, často označovaného za „priekopníka viedenského vinohradníctva“. Fritz Wieninger poveril architektov jeitler_stiebel-lehner rekonštrukciou viac ako storočnej dvojkrídelej budovy vinohradníckeho hospodárstva, aby vyhovovala súčasným požiadavkám produkcie vína a prevádzky viechy – pre vína z poslednej úrody (Heuriger). Ich úlohou však bolo aj vtisnúť novému objektu aj individuálny architektonický ráz. Historické priečelie smerom na ulicu bolo zachované, odstránené bolo jadro objektu, pribudla degustačná miestnosť a galéria. Novovybudovaný skladový trakt vo dvore slúži teraz ako podstavec pre vyčnievajúci box výraznej vínovočervenej farby, ktorý sa pomaly stáva architektonickou obchodnou značkou dvora. Rovnakú červeň nájdeme aj v interiéri, určenom k prezentácii a ochutnávkam. Harmonickú jednoliatosť celku akiste posilní aj inscenované podlubie, ktoré bude onedlho umiestnené vo vonkajšej miestnosti.

route.centrope.info/go/3805

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Weingut (vinárstvo) Wieninger

Stammersdorfer Straße 78 & 80, A-1210 Wien

Vinárstvo: Tel +43 (1) 290 10 12, Heuriger: Tel +43 (1) 292 41 86

www.wieninger.at. Predaj: Po-Pi 8-17 hod,

Heuriger: Str-Pi 15-24 hod, So, Ne a sviatky 12-24 hod

TIP NA REŠTAURÁCIU

Vinárstvo, Buschenschank Familie Lackner

Hauptstraße 43, A-2102 Klein-Engersdorf

Tel +43 (2262) 749 82

www.lackner-der-heurige.com

denne od 11 hod

„Moja predstava je pretavenie viedenskej atmosféry na víno. Pôda, poloha a podnebie viedenskej kotliny sa výborne dopĺňajú. Viedeň cítiť v každom hlte.“

Fritz Wieninger

Okolo vrchu Bisamberg

Pre milovníkov vína, ktorí majú radi pohyb a chceli by si porovnať viedenské a dolnorakúske víno Heuriger, sa ponúka tematický chodník okolo vrchu Bisamberg. Informácie a anekdoty z kraja na dubových sudoch, malebné úvozy so starými presmi a pekné vyhladky na krajinu ponúkajú zaujímavý výlet cez hranice spolkových krajín. Východiskovým bodom výletu môže byť napr. Stammersdorf (električka č. 31) alebo Strebersdorf (električka č. 26)

VINOTÉKA VINO DEI VINI

Bratislava (SK)

Na tému víno narazíme aj v Bratislave. Samozrejme, že tu nejde tak veľmi o vinohradníctvo ale skôr o obchod a pôžitok. A to na vysokej úrovni, veď prvé šampanské mimo územia Francúzska uzrelo svetlo sveta v Bratislave a preslávilo malokarpatské biele vína na celom svete. Najlepšia kvalita vín aj architektúry sa spájajú odnedávna aj v novej vinotéke v centre mesta. Uplatnením vkusného obchodného dizajnu v suteréne obytného domu realizoval mladý architekt Martin Skoček svoj prvý stavebný projekt. S použitím ušľachtilých materiálov a jasným dizajnom sa mu podarilo zlúčiť modernu s historickým pivničným prostredím.

Keď zostúpime temným schodiskovým tunelom, vynoria sa pred nami tri veľkorysé za sebou situované miestnosti, pričom každá nasledujúcejšia je exkluzívnejšia – z bežnej predajne cez chill-out zónu až do VIP miestnosti, kde sú uložené najcennejšie sorty. Predajnej zóne dominuje masívny betónový pult, ktorý spolu s hladkým povrchom regálov a dubovou podlahou kontrastuje s drsnou tehlovou klenbou a láka k výdatným ochutnávkam.

route.centrope.info/go/5124

ARCHITEKT: MARTIN SKOČEK

Medzi slovenskými architektmi je novým zjavom. Narodil sa r. 1984 a v súčasnosti ešte študuje architektúru na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave. Osobitne sa zaujíma o kompozíciu materiálu a priestoru. Vo svojej osobnosti sebavedomo spája mladistvú spontánnosť a kreatívnu vyváženosť, čo mu už vynieslo aj nemálo uznania.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Vinotek vino dei vini
Spitalska Ulica 51, SK-81108 Bratislava
Tel +421 (915) 289 273
www.vinodeivini.sk
Denne 14-20 hod

TIP NA HOTEL

Hotel Matyšák, Pražská 15, SK-81104 Bratislava, Tel +421 (2) 206 34 001

www.hotelmatysak.sk. Reštaurácia: Po-So 7-10 a 11.30-22 hod, Vinotéka: Po-So 10-22 hod

Slávnosť mladého vína

Každoročne 11. novembra sa na svätého Martina v kaplnke svätého Ladislava žehná nová úroda vína. V uličkách historického centra okolo Primaciálneho námestia sa potom „mladé víno“ oslavuje na rozličných podujatiach. U vinohradníkov, ktorí sem prišli zo všetkých vinohradníckych krajov okolia toto víno môžete aj hneď ochutnať.

VINOTÉKA SV. URBANA

Bratislava (SK)

V pivnici historického nájomného domu natrafíte na jeden z najlepších podnikov Bratislavy, pokiaľ ide o víno. Nie nadarmo vinotéka nesie meno Sv. Urbana, ochrancu vinohradníctva a vinohradníkov. Vinotéka Sv. Urbana sa nachádza v historickom centre neďaleko Primaciálneho námestia hneď na hranici bývalého židovského ghetta. Okolo roku 1900 vyrástli na Klobučnickej ulici nádherné nájomné domy v neobarokovom štýle.

Dom číslo 2, kde je dnes vinotéka, bol postavený r. 1893 podľa projektu vtedajšieho mestského staviteľa Henricha Szántoa. Neobaroková dekorácia fasády zdobí priečelie domu smerom na ulicu, vo dvore sa zachoval renesančný záhradný domček, v ktorom sa 14.11.1778 narodil slávny skladateľ a kapelník Ján Nepomuk Hummel. Barokovosť tvarov nachádza svoj konkrétne naplnenie v hojnosti ponuky vína v pivnici. Milovníci vín tu nájdu vybrané druhy. Okrem veľkých medzinárodných značiek si vyberiete aj jemné malé vína špičkových slovenských vinárov. Môžete ich aj ochutnať a oslavovať v barokovom štýle samozrejme tiež.

route.centrope.info/go/5121

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Vinotéka Sv. Urbana, Klobučnícka 4, SK-81101 Bratislava

Tel +421 (2) 546 32 537, www.vinotekasvurbana.sk

Predajňa: Po-Pi 10-18 hod, So 10-14 hod, Pivnica: Po-So 18-24 hod

TIPY NA REŠTAURÁCIE

Reštaurácia KOGO

Hviezdoslavovo nám 21, SK-81102 Bratislava

Tel +421 (2) 546 45 094, www.kogo.sk

denne 10-24 hod

Reštaurácia UFO

Nový most, Bratislava

Tel +421 (905) 499 108

denne 10-23 hod

„Ak je pekne na Urbana, bude v sudoch veľa vína.“

Pranostika

Patrón: Svätý Urban

Vo 4. storočí biskup v Langrese a Autune (v dnešnom Francúsku). Podľa povesti sa ukrýval pred svojimi prenasledovateľmi za viničom a preto sa často zobrazuje s hroznom alebo celým viničom. Je ochrancom vinohradníkov a ako taký býva často zamieňaný s pápežom Urbanom I, ktorého pamätný deň, 25. máj sa taktiež stal dňom Urbana, kedy sa v mnohých vinohradníckych regiónoch konajú prosebné procesie.

VINÁRSTVO SONBERK

Pouzďřany, jižná Morava (CZ)

Na slnkom zaliatych svahoch v okolí jazera Pálava neďaleko juhomoravského vinárskeho centra Mikulova (Nikolsburg) sa už stáročia produkujú plnokrvné aromatické vína. Už v 16. storočí boli vinohradníci Sonberkovci vážnymi dodávateľmi vína pre Pražský hrad a od roku 2007 je „Sonberk-Winery“ najmodernejším vinohradníctvom krajiny. Český architekt Josef Pleskot vybral lokalitu veľmi starostlivo. Do stavby domu vniesol idey dávneho rímskeho architekta Vitruva, rovnako ako východné učenie na princípe Jin a Jang. Z vinohradníckeho domu uprostred pestrých vinogradov vidno trblietajúcu sa plochu jazera a Pálavské vrchy na druhej strane brehu. Tvar domu je určený zásadami, ktoré Pleskot pokladá za základný princíp vinohradníctva. Pravidelné rady sudov a fliaš sa premietajú v jasnej geometrii budovy. Pod zemou sa vyrába, miestnosti pre ochutnávku sú naopak na poschodí, spolu s apartmánmi pre hostí – pre tých labužníkov, ktorí si po večernom nahliadnutí do pohára chcú ráno vychutnať aj pohľad na idylickú krajinu.

route.centrope.info/go/5093

ARCHITEKT: JOSEF PLESKOT

Od r. 1991 vlastní AP Ateliér v Prahe, nositeľ mnohých ocenení.

Ťažiskom jeho práce je rekonštrukcia a rozširovanie historických stavieb v súčasnom štýle. Pasáž Jelenej priekopy Pražského Hradu bola nominovaná na cenu Miesa van der Roeho. Známym sa stal aj stavbami veľvyslanectiev Českej republiky v Berne a Mníchove.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Vinárstvo Sonberk, sklep č. 61, Strachotínská ulice, CZ-69126 Pouzďřany

Tel +420 (548) 140 445, www.sonberk.cz, denne 10-24 hod

Vinohradnícka výstava na zámku Mikulov, Zámek 1, CZ-69215 Mikulov

Tel +420 (519) 510 255, www.rmm.cz, www.mikulov.cz

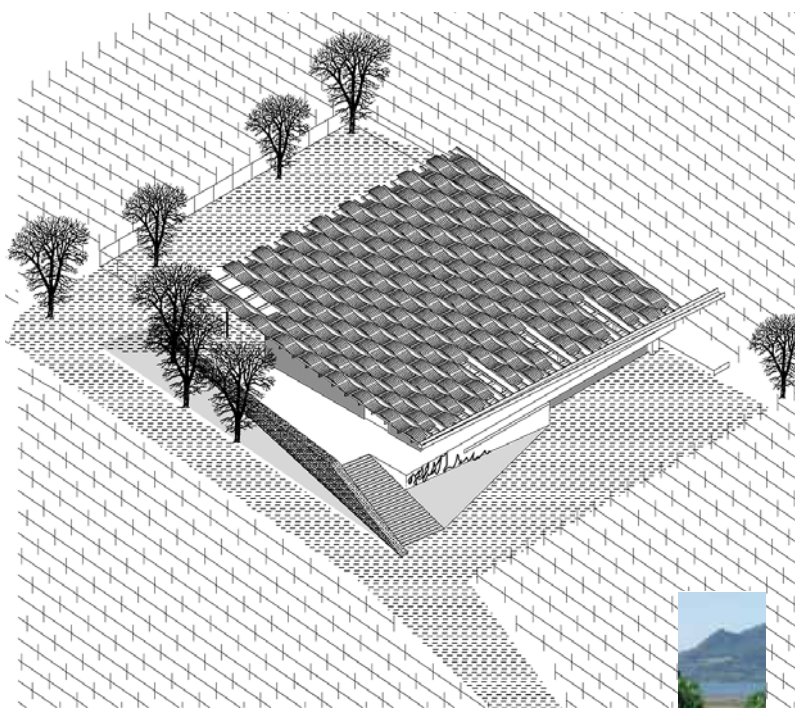
Denne okrem Po 9-17 hod (vstup do 16 hod)

TIP NA HOTEL

Hotel Kraví Hora, Bořetice č. 510, CZ-69108 Bořetice – Kraví hora

Tel +420 (519) 430 090-093, www.kravihora.cz

„Lepšie o víne písať je ho piť, no stále sa piť nedá, takže je nakoniec dobré, že sa o víne aj dačo napísalo.“ J. Kuthan

Vinohradnícka výstava na zámku Mikulov

Zaujímavosti z dejín a súčasnosti na tému víno sa môžete dozvedieť v zámku Mikulov. Historický sud v zámockej pivnici zaujme mimoriadnou veľkosťou. Má objem 101.000 litrov a v roku 1643 na ňom pracoval jeden majster debnár a traja tovariši 38 týždňov. Okrem pozoruhodných exponátov je v zámku aj predaj vín.

BAROKOVÝ SÚBOR VINOHRADNÍCKYCH DOMOV

Pavlov, južná Morava (CZ)

Okolie Mikulova je vďaka teplému a suchému podnebiu aj vápnitej pôdy už stáročia známe ako vinohradnícka oblasť. K tradičným druhom vín v kraji na úpätí Pálavských vrchov patrí Zelený veltlín a Rizling vlašský. Po trase nového vinohradníckeho náučného chodníka môžeme objavovať množstvo stavebných pamiatok v tradičných vinárskych obciach blízko Mikulova. Jedna z najzaujímavejších zastávok na tomto chodníku je malé vinohradnícke mestečko Pavlov, kde sa dochoval veľký počet vinohradníckych domov z obdobia renesancie a baroka. Súvislý súbor podpivničených domov zo 17. storočia stojí napríklad v Českej ulici. Tieto typické domy so štítmi slúžili aj ako pracovisko a obydlie vinohradníkov. Cez vchod na prízemí sa vstupovalo do presovne a pivnice, na poschodí býval vinohradník so svojou rodinou. Dávne bohatstvo vinárskej obce vidno na bohatej barokovej dekorácii. Na oblúkovitých štítoch nájdeme rastlinné motívy ako šišky a listy ako aj obligatórnu postavu svätca vo výklenku fasády. Aj umelecky stvárnené drevoryty na vínnych sudoch a trámových lisocho svedčia o veľkom význame vinohradníctva v minulosti.

route.centrope.info/go/5116

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Barokový súbor vinohradníckych domov
Česká ulice, CZ-690 02 Pavlov

TIP NA REŠTAURÁCIU

Vinná galerie, Lužánecká 16, CZ-602 00 Brno
Tel +420 (545) 210 133, www.vinnagalerie.cz
Po-Pi 10-21 hod

VĚSTONICKÁ VENUŠA

Neďaleko Pavlova, v Dolných Věstonicích, došlo asi k najznámejšiemu archeologickému nálezu v Česku: Ide o věstonickú Venušu. 26 000 rokov starú sošku objavil roku 1925 Karel Absolon v odkrytom sídlisku lovcov mamutov.

Víno v galérii

V srdci Brna v Galérii vína sa umenie a víno spárilí prítiažlivým spôsobom. V starých, umelecky stvárnených pivniciach sa Tomášovi a Martine Vicanovým podarilo zriadiť vinotéku, kde sa pravidelne konajú fotografické a umelecké výstavy.

SKANZEN STRÁŽNICE

Strážnice, južná Morava (CZ)

Živé dojmy vinárskej tradície južnej Moravy vo vás zanechá skanzen v Strážnici. V sedemdesiatych rokoch sem bolo sústredených 65 historických stavieb zo všetkých častí Moravy do múzejnej dediny. Osobitná časť areálu je venovaná vinohradníctvu, ktoré v úrodných údoliach pozdĺž rieky Moravy predstavovalo hlavnú súčasť poľnohospodárstva. Vo vinohradníckych stavbách a pivniciach, zariadených vkusným nábytkom nájdeme tradičný inventár ale aj historické pracovné nástroje, ktoré sa ešte stále využívajú pri rôznych vlastivedných podujatiach. Vínohrad, postavený s ohľadom na agrárne a historické aspekty ponúka informácie o kultúre a technike vinohradníctva od počiatkov až do súčasnosti a v Česku je jedinečný. Jednou z najstarších budov je barokový pivovar. V dedinskej reštaurácii je možné ochutnať typické špeciality kraja. Odporúčať môžeme aj mnohé ukážky ľudových umeleckých remesiel, ktoré sa v regióne udržali. Keramiku, pletené produkty a množstvo látok možno nájsť na informáciách pri vstupe, rovnako ako adresy umeleckých remeselníkov a tipy na rôzne podujatia.

route.centrope.info/go/5111

ZÁMOK STRÁŽNICE

Pozoruhodný je aj zámok Strážnice, ktorý v 16. storočí založili páni zo Žerotína. Dnes je tu v prevádzke aj vinárstvo, jeho vína tu

skladujú vo veľkých drevených sudoch. Zámocké vínne pivnice ponúkajú prehliadku, ochutnávky a podujatia. www.straznicko.cz.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Skanzen Strážnice

Zámek 672, CZ-696 62 Strážnice, Tel +420 (518) 306 611

www.nulk.cz. Ut-Ne 9-17 hod, Po zatvorené

Baťov kanál

CA Aquatour, Zámecká 2, CZ-698 01 Veselí nad Moravou

Tel +420 (518) 322 400, www.batakanal.cz

Bačov kanál

Veľmi pekné prechádzky a výlety na bicykli odporúčame na cestách pozdĺž malebného Bačovho kanálu, ktorý sa v minulosti používal na splavovanie plí s uhlím a dnes umožňuje súkromnú plavbu. Idylické brehy a technicky zaujímavé hate nájdete po celej dĺžke moravskej vodnej cesty, ktorá ústi ďalej južne do Moravy. Výlety loďou sú možné na požiadanie.

WEINSTADTMUSEUM

Krems a. d. Donau, Dolné Rakúsko (AT)

Bránu do Wachau, kraja kde sa Dunaj klúkatí a terasy s viničom zalieva slnko - najznámejšieho vinárskeho kraja Dolného Rakúska tvorí historické vinohradnícke mesto Krems. Malebné staré mesto očarí dokonale reštaurovanými súbormi domov, prekvapí však aj umne vsadenými kontrastmi moderny. Aj Mestské vinohradnícke múzeum spája historickú podstatu a modernú tvár. Bývalý kláštor dominikánov bol adaptovaný roku 1996 podľa plánov architekta Franza Gschwantnera. Jedna z najvýznamnejších kláštorných stavieb v strednej Európe z 13. storočia s gotickou križovou chodbou a rozsiahlymi pivničnými priestormi má ako komplex budov obdivuhodne veľké výstavné priestory, v ktorých je umiestnené vinohradnícke múzeum a využíva sa aj na kultúrne podujatia. Moderná architektúra výstavy s nezvyčajným nasvietením a minimalistickými železobetónovými stenami umožňuje efektnú inscenáciu exponátov, poskytujúcich pohľad do dejín kultúry vína. Malebné Dominikánske námestie (Dominikanerplatz) je dejiskom každoročného filmového festivalu WACHAUfilm FESTIVAL a mnohých podujatí, venovaných téme vína.

route.centrope.info/go/5060

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

WEINSTADTMuseum Krems, Körnermarkt 14, A-3500 Krems, Tel +43 (2732) 801 567
www.weinstadtmuseum.at. 1.marca.-25.nov. 2007 Str-Ne 10-18 hod, So 13-18 hod,
Po a Ut (okrem piatku) zatvorené

Weinsinn, Sondgrube 13, A-3500 Krems, Tel +43 (2732) 855 11-33, www.sandgrube13.at
Zážitok vína a predaj: Po-Ne 10-17 hod, máj-okt. navyše v ne a sviatky 10-16 hod.
Prehliadky iba so sprievodcom o 10 hod a 14 hod alebo na objednávku.

KLÁŠTOR UND

Gurmáni a milovníci vína si v kláštore UND prídu na svoje. Kapucínsky, ktorý revitalizovali Eichinger oder Knechtl ponúka gurmánsku reštauráciu, vinársku akadémiu a vinotéku – všetko po čom znalec vína túži.

TIPY NA REŠTAURÁCIU

Reštaurácia Mörwald v kláštore UND, Tel +43 (2732) 70 493, www.moerwald.at
Ut-Ne, 12-14 hod a 18-22 hod.

Obchod s vínom Noitz v kláštore UND, Tel +43 (2732) 70 704, www.klosterund.at
Ut-Pi 11-19 hod, So 10-19 hod, Ne 11-17 hod

wein.sinn vinohradníkov z Kremsu

V Sandgrube 13 vo vinohradoch na východnom okraji mesta vyčarili vinohradníci z Kremsu zmyselné miesto vínnych zážitkov. Vo vinohrade, v tieni originálnej „Hiata-Hütte“, strážnej chatky vinohradu si môžeme pri pohľade na kláštor Stift Göttweig vychutnať zelený veltlín, v miestnosti vinárskeho umenia –

Wein.kunst raum obdivovať inštalácie Brazílčanky Georgie Creimerovej „Hands on Tables“. Sakrálné inscenovaná pivnica a príležitosť víno ochutnať aj kúpiť sú dokonalým vyvrcholením návštevy po stopách ušľachtilej hroznovej šťavy.

WEINERLEBNISWELT (SVET VÍNA) A HOTEL LOISIUM

Langenlois, Dolné Rakúsko (AT)

LOISIUM je rakúskym vývesným štítom symbolizujúcim medzinárodný rozmach vínných pivníc, ktoré sa medzičasom stalo cieľom záujemcov o architektúru a milovníkov vína z celého sveta. Súčasná architektúra, osviežujúce prezentácie foriem a hotel Wine&Spa vám pripravia výlet do sveta vín pre všetky zmysly. Matne šedo žiariaci hliníkový kubus návštevníckeho strediska stojí ako príznačný symbol uprostred vinohradov v Langenloise. Vinohradníckymi motívmi dokázal Steven Holl pretaviť charakter obce do architektúry takou formou ako sochár. Labyrinty historických pivníc nachádzame opäť ako geometrické svetelné štrby na fasáde, fľaškové sklo a korok z vínnych fliaš používa umelec v interiéri. Zo vstupného pavilónu s kaviarňou a vinotékou sa návštevníci dostanú do podzemného sveta vína. V deväťstoročných a niekoľko sto metrov dlhých pivničných chodbách zinscenovali švajčiarski dizajnéri Steiner Samen mystický svet zmyslov, siahajúci od povestí o opradenej vinohradníckej kozy až po najmodernejšiu produkciu vína.

Dotvorením vinohradu v Langenloise bol umelecký vinohrad krajinárskych architektov ko a la ako aj hotel LOISIUM. Hotel, príznačný svojím dizajnom Stevena Holla od hrubej stavby až po kľučku, ponúka vyžitie v gurmánskej reštaurácii aj kúpeľnej zóne a tým aj dobrú príležitosť pre mnohé vínne ochutnávky.

route.centrope.info/go/5057

ARCHITEKT: STEVEN HOLL

Od r. 1976 má vlastnú architektonickú kanceláriu v New Yorku, venuje sa pedagogickej činnosti v USA a Európe, získal mnohé ocenenia. Úspech architektúry Stevena Holla spočíva v jeho sochárskom prístupe k utváraniu diela a záujme o poetiku priestoru, farby a materiálu. Jeho stavby očaria fasádami s ambíciami symbolov ako schránok pôsobivých priestorových riešení.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

LOISIUM Weinerlebniswelt, Loisiumallee 1, A-3550 Langenlois, Tel +43 (2734) 322 40-0
www.loisium.at. Denne otvorené 10-19 hod. V pivnici je teplota okolo 12°C, odporúča

sa vhodný odev.

Hotel LOISIUM

Tel +43 (2734) 771 00-0

www.loisiumhotel.at

“Kto víno pije, dobre spí. Nehreší. A kto nehreší, bude blažený.
Teda blažený bude ten, víno pije.” William Shakespeare

Socha na vrchu Käferberg
od Heimo Zoberniga

Po zážitkoch pod zemou má čo ponúknuť aj okolitá vinohradnícka krajina. Už zďaleka sa na kopci Käferberg týči „Socha bez mena“ od Heimo Zoberniga. Uprostred plôch tradičného vinohradníctva Bründlmayer sa podobá obrovskému strapcu hrozna a stáva sa tak charakteristickým symbolom obce. Umenie na verejnom priestranstve: www.publicart.at

PIVNIČNÁ ULIČKA VO WEINVIERTEL

Hadres, Alberndorf, Galgenberg, Dolné Rakúsko (AT)

Pivničné uličky sú dolnorakúskou špecialitou – pivničné ulice v Hadres, Alberndorfe a Galgenbergu sú veľmi pekné príklady týchto ulíc. Radové „domy bez komínov“ sú produktom tunajšej typickej anonymnej architektúry, stavania bez architekta, ktoré ovplyvní ráz každej kultúrnej krajiny. Tu sa víno ešte stále lisuje, ochutnáva, skladuje a predáva, tak ako v minulosti. Dlhý rad lisovní bol funkčne a obozretne vsadený do krajiny, v harmónii s prírodou. Pivničné ulice kopírujú úvozy, vedú po okraji terás, kľukatia sa okolo pivničných kopčekov alebo sa stretávajú v priehlbine.

Skutočnosť, že charakteristické pivničné uličky môžeme nájsť takmer výlučne iba v Dolnom Rakúsku, má geologickú príčinu: V tunajších sprašových a pieskovcových pôdach bolo kopanie pivníc relatívne ľahké.

V prostredí vínnych pivníc vznikla už dávno rozvinutá vína kultúra, ale aj kultúra pôžitku. Slávnosti pivničných uličiek lákajú milovníkov a vyznávačov vína každoročne od prvých májových dní až do vínnej jesene s pestrou prírodnou scenériou a ponúkajú posedenia alebo ochutnávky dobrého vína. Aktuálne termíny slávností pivničných uličiek nájdete na adrese www.weinstrassen.at.

route.centrope.info/go/5087

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Erlebniskeller Retz (Pivnica zážitkov v Retzi)

Hauptplatz 30, A-2070 Retz, Tel +43 (2942) 2700

www.erlebniskeller.at

Prehliadky máj-okt. denne 10.30, 14 a 16 hod, nov. and dec. denne 14 hod

TIP NA HOTEL

Therme Laa – Hotel & Spa

Thermenplatz 1, A-2136 Laa a. d. Thaya

Tel +43(2522) 84 700-0

www.therme-laa.at

„Spraš necháva rozkvitať vinič a uľahčuje zakladanie hlbokých a kvalitných pivníc. Tak sa dostala štvrť pod vrchom Manhartsberg k svojmu sľubnému čestnému názvu: Weinviertel – vínová štvrť.“ Alfred Komarek

Pivnica zážitkov v Retzi

Najväčšiu historickú vínnu pivnicu v Rakúsku môžete navštíviť v Retzi. Široko rozvetvené bludisko „Pivnice zážitkov v Retzi“ má až tri poschodia a to v dĺžke 20 kilometrov, presahuje teda aj dĺžku miestnej cestnej siete. Pri prehliadke pivnice odporúčame vhodné oblečenie (teplota je 10-12°C), na zahriatie poslúži ochutnávka z kraja Retz.

PREMONŠTRÁTSKY KLÁŠTOR LOUKA

Znojmo, južná Morava (CZ)

V stredovekých pivniciach premonštrátskeho kláštora Louka je uskladnených 650 000 vínnych fliaš. Základný kameň mohutného kláštorného komplexu položilo r. 1190 české knieža Konrad Otto II. Až do jozefínskej reformy kláštorov tu bolo centrum duchovného, umeleckého a hospodárskeho života znojemskeho regiónu. Už niekoľko rokov je Louka opäť v znamení vína, čím nadväzuje na svoju stáročnú tradíciu. O rozvoj vinohradníctva na južnej Morave sa zaslúžili už premonštráti. Známy znojmský vínný producent vdýchol barokovému komplexu nový život. V priestoroch kláštora sa okrem vinotéky a obchodu s vínom nachádza aj vinárske a debnárske múzeum. V štýlovom prostredí sa usporadúvajú aj medzinárodné konferencie a podujatia. Kláštor je však aj východiskom pre ďalšie možnosti poznávania. Na svoje si prídu najmä nadšenci pre pivnice. K pamätihodnostiam patrí jedna z najväčších pivníc s krížovou klenbou na svete v znojemskej štvrti Přímětice, postavená jezuitským rádom, ale aj podzemný labyrint stredovekého systému pivníc, ktorý sa rozprestiera pod ulicami mesta.

route.centrope.info/go/5105

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Premonštrátsky kláštor Louka

CZ-671 81 Znojmo, Tel +420 (515) 267 458, www.znovin.cz

Apríl-sept. denne 9-18 hod, okt.-marec Po-So 9-18 hod, Ne 9-12 hod

(iba na objednávku), Výstavy/prehliadky: stála výstava 9.4.-30.9. 9-18 hod (so sprievodom) a po dohode

Vymalovaná pivnica, CZ-671 22 Šatov, Tel +420 (515) 267 458, www.znovin.cz

10. apríl-31. máj So, Ne a sviatky 9-18 hod, 1. jún-31. aug. Po-Ne 9-18 hod,

1.sept.-30. sept. So, Ne 9-18 hod alebo na požiadanie (Tel +420 (721) 754 548)

Križová pivnica, CZ- 669 04 Znojmo, 10.1.-31.8. Po-Pi 7-14 hod, Tel +420 (515) 225 014

TIP NA REŠTAURÁCIU

Reštaurácia & vínna pivnica Moravský sklípek v Šatově, CZ-671 22 Šatov 337

Tel +420 (515) 232 218, 723 685 551, www.jiridocekal.wz.cz

Ut-So 11-22, Ne 11-20, Ochutnávky so sprievodom, prehliadky vinárskeho náučného chodníka

Maľovaná pivnica v Šatove

Insitné umenie so zarážajúcou bizarnosťou a strašidelné pivničné prostredie spája maľovaná pivnica v Šatove južne od Znojma. Domáci ľudový umelec tu dlhé roky pracoval iba pri sviečke s veľmi jednoduchými nástrojmi, vytvoril však veľmi obrazotvornú plastickú dekoráciu s figuratívnymi a geometrickými motívmi.

VÍNNY SALÓN NA ZÁMKU VALTICE

Valtice, južná Morava (CZ)

Uprostred tradičného valtického vinohradníckeho kraja neďaleko hranice s Dolným Rakúskom sa rozprestierajú rozsiahle parkové plochy zámkov Lednice a Valtice, ktoré boli zo strany UNESCO vyhlásené za svetové kultúrne dedičstvo. Mozaika záhrad, rybníkov, riečok a lesov je osadená romantickými objektmi – súsosiami, stĺporadiami, chrámami a maurským minaretom.

Jeden z oboch zámkov, prestavaný za účasti Johanna Bernharda Fischera von Erlacha – Valtice, je sídlom českého národného vinárskeho salónu. V historických pivničných priestoroch sa prezentuje sto najlepších vín z Česka. Moderná výstava poskytuje záujemcom o víno podrobné informácie o vinohradníctve a druhoch vín, veď Valtice sú aj sídlom najstaršej Strednej vinohradníckej školy v Česku. Na svoje si prídu ale aj milovníci vína, ktorí vedia oceniť aj osobitné prostredie pre svoje ochutnávky. Na bývalej jazdeckej dráhe lichtenštajnských kniežat pred zámockou barokovou kulisou sa pravidelne usporadúvajú vinárske trhy.

route.centrope.info/go/5096

ARCHITEKT: JOHANN BERNHARD FISCHER VON ERLACH

Narodený r. 1656 v Grazi, je považovaný na prvého veľkého staviteľa rakúskeho baroka. Za vlády Jozefa I. sa stal vedúcou osobnosťou cisárskeho staviteľstva a postavil významné budovy ako napr. salzburský kostol Kollegienkirche alebo kostol Karlskirche vo Viedni. Súčasťou jeho stavebného umenia bola vždy aj politická funkcia, čím bol zdôraznený význam Habsburskej ríše.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Vínny salón na Zámku Valtice, Zámek 1, CZ-691 42 Valtice, Tel +420 (519) 352 072

www.salonvin.cz. Ut-Št 9.30-17, Pi-Ne 10.30-18

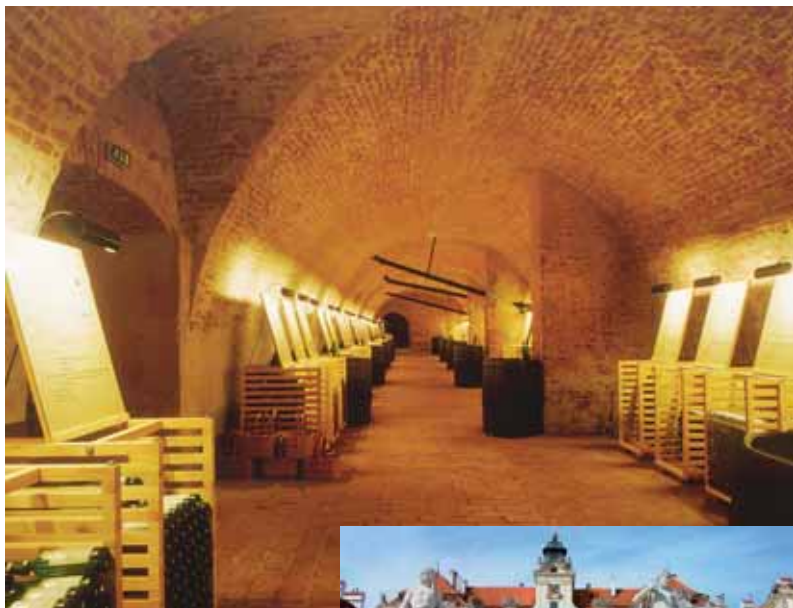
Prehliadky pre skupiny, treba sa ohlásiť, Ne 10.30-17

TIP NA REŠTAURÁCIU

Vínna pivnica Anna Balíková, Pod parkem 13, CZ-691 42 Valtice

Telefonické rezervácie na čísle +420 (608) 224 132 alebo +420 (777) 072 879

„Neexistuje žiadna väčšia poézia bez rýmov a strof,
ako keď priatelia pijú víno a rozumejú si bez slov.“ V. Závada

Minaret v zámockom parku v Ledniciach

Uprostred rozsiahlych parkov medzi oboma zámkami Valtice a Lednice, lákajúcich k dlhým prechádzkam sa týči minaret vybudovaný v maurskom štýle podľa vtedajšieho vkusu v roku 1797. 63-metrová veža ponúka nádherný výhľad ponad prírodu a architektúru pozoruhodného prírodného parku.

FUGGEROV DOM

Častá, Bratislavský kraj (SK)

V malom vinohradníckom mestečku Častá v okrese Pezinok nájdú milovníci vína architektonický skvost, ktorý je súčasťou tradície jedného z najvýznamnejších obchodných domov stredoveku – Fuggerov dom, pomenovaný po jednom z predstaviteľov augsburskej obchodníckej rodiny s tesnými zväzkami s Habsburskou ríšou. Panský dom bol vybudovaný v roku 1540. Ako staviteľ oboch budov sa uvádza Jan Spazzo z Bratislavy.

Súčasťou budovy, ktorú renovoval architekt Roman Machaj, je historická klenbová pivnica, patriaca k najväčším miestnostiam svojho druhu v oblasti Malých Karpát a je dnes centrom fuggerovských vínnych prevádzok. Okrem odborne náročných vínnych degustácií sa tu niekedy usporadúvajú aj podujatia vo vinohradoch. Každoročný „Deň vo vinohrade“ láka záujemcov o víno do pivníc medzi Doľanmi a Dolnými Orešanmi s nádherným výhľadom na Podunajskú nížinu a ponúka okrem vínnych ochutnávok a gastronomických pôžitkov aj informatívny pohľad na techniku a kultúru vinohradníctva.

route.centrope.info/go/5119

STAVEBNÍK: ANTON FUGGER

Jeden z najvýznamnejších predstaviteľov obchodníckeho a bankárskeho rodu z Augsburgu, ktorý v ranom novoveku stihol vytvoriť celosvetové obchodné impérium. R. 1530 sa stal hlavou podniku a rozšíril obchodné vzťahy až do Buenos Aires, Mexika a Západnej Indie. Podporoval Habsburgovcov a bol považovaný za „knieža obchodníkov“.

KONTAKT/ OTVÁRACIA DOBA

Fuggerov dom, JM vinárstvo Doľany
Doľany 445, SK-900 88 Častá
Tel +421 (33) 649 91 01
www.jmvinar.sk
Návšteva iba po telefonickej dohode

TIP NA REŠTAURÁCIU

Vinárstvo Karpatska Perla, Nádražná 57, SK-900 81 Šenkvice, Tel +421 (33) 649 68 55
www.karpatskaperla.sk/sk/firma/profil
Predaj: Po-Pi 7-18 hod, Ochutnávka: po dohode

„Mlčať je slušnosť!“,
tento výrok bol životným mottom Antona Fuggera.

Modranská keramika

Tradičná modranská keramika, známa svojou osobitnou formou a farebnosťou, vznikla príchodom utečencov novokrstencov v 18. storočí, ktorí so sebou priniesli umenie fajáns. V tejto tradícii pokračovali celé generácie remeselníkov a umelcov, mnohí z nich pracujú ešte dnes vo svojich malých modranských dielňach.

MESTSKÁ VINOTÉKA

Pezinok, Bratislavský kraj (SK)

Kto si ju môže dovoliť, má chatu a kto žije v Bratislave, má ju takmer s istotou v Pezinku spolu s niekoľkými radmi vinnej révy pred dverami. Toto malé mesto na okraji Malých Karpát leží iba 20 km na severovýchod od hlavného mesta a je ideálnym víkendovým cieľom pre veľkomestských milovníkov prírody a vína. Vinohradníctvo prinieslo mestu blahobyť už v stredoveku a túto tradíciu sa v posledných rokoch darí oživovať príťažlivými podujatiami. Pri prechádzke historickým centrom uvidíte viacero vínnych pivníc a vinoték.

Ako hlavnú kontaktnú adresu možno odporúčať mestskú vinotéku. V historických pivniciach bývalej Krušičovej kúrie, pomenovanej podľa Jána Krušiča, ktorý sa r. 1575 stal zemepánom mesta Pezinku, sa nachádzajú najlepšie vína z regiónu. Vo vkusne zariadených klenbách nájdete rozsiahly sortiment aj odborné poradenstvo. Za jednoduchými drevenými stolmi možno ochutnať aj pohárik. Niekedy aj stoly odsunú nabok. Vtedy si k vínu možno pozrieť aj typický ľudový tanec.

route.centrope.info/go/5118

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Mestská vinotéka

Sládkovičova 23, SK-902 01 Pezinok, Tel +421 (0) 907 593 294

www.vinoteka-pezinok.sk. Po-Pi 10-18 hod, So 9-12 hod

Malokarpatské múzeum

M. R. Štefánika 4, SK-902 01 Pezinok, Tel +420 (33) 641 3347, www.muzeumpezinok.sk

Po zatvorené, Ut-Pi 8,30-12,00, 13,00-16,30, So 9-15, Ne 13-17

TIP NA REŠTAURÁCIU

Reštaurácia Vinum Galeria Bozen

Holubyho 85

SK-902 01 Pezinok

Tel +421 (33) 640 9023

www.vinomatysak.sk

Reštaurácia & vinotéka: Po-Ne 10-23 hod

Galéria: Po-Ne 17-23 hod, Ne zatvorené

Víno v Pezinku

Vo vinárskom mestečku Pezínok sa víno oslavuje na rôznych podujatiach. V apríli sa koná tradičný vinohradnícky trh spolu so súťažou slovenských vín, na vinobranie v septembri sa poriadajú výstava vína s ochutnávkami a na Sv. Martina 11. novembra sa žehná mladé víno a pivnice sa otvárajú pre návštevníkov. V Malokarpatskom múzeu možno po celý rok spoznávať dejiny vinohradníctva.

VINOTÉKY A PIVNICE

Trnava (SK)

Trnava, najstaršie slobodné kráľovské mesto na Slovensku má za sebou dlhú vinohradnícku tradíciu. Na slnečných výbežkoch svahov Malých Karpát sa darí vínam, ktoré v 19. storočí vo svete preslávili skvelí obchodníci. Tak napr. Anton Szulinyd, obchodník s vínom v Trnave bol okolo r. 1860 majiteľom najväčšej pivnice vtedajšieho Uhorska. V dlhých pivničných chodbách dal k preprave postaviť koľajnice.

Aj dnes sú pivnice súčasťou života mesta. 35 historických meštianskych domov sa zachovalo s pôvodnými pivnicami. Tehlová stavba je síce typická technika v kraji, avšak na rozdiel od iných slovenských miest zostali steny bez omietky. Aj dnes vidno ešte typický vzor tehlového muriva. Dnes historické pivnice ožili opäť ako vinotéky a vinárne a dokážu očariť svojimi architektonickými detailmi. V pivnici Vinotéky Dobrý pocit môžu návštevníci vidieť historický kamenný portál z 13. storočia, vzácna je gotická pivnica zo 14. storočia s krížovou rebrovou klenbou pod domom Spolku sv. Vojtecha.

route.centrope.info/go/5129

KONTAKT/OTVARACIA DOBA

Vinotéka Dobrý pocit
Hlavná ulica 5, SK-917 01 Trnava
Tel +423 (33) 553 77 20
www.dobrypocit.szm.sk
Predaj: Po-So 9-18 hod
Vináreň: denne 14-24 hod

Vinotéka Sv. Urbana
Halenarska ulica 7, SK-917 01 Trnava
Po-Št 10-22 hod, Pi-So 10-23 hod

Pivnica v dome Spolku Sv. Vojtecha
Radlinského 5, SK-917 01 Trnava

Deň vínných pivníc v Trnave

Každoročne na jeseň poriada mesto Trnava „Deň vínných pivníc“. V historických pivniciach v centre mesta možno vtedy ochutnať špičkové vína od vinárov zo všetkých regiónov Slovenska a dostať sa do pivníc, ktoré sú inokedy počas roka verejne neprístupné. www.trnava.sk

PIVNIČNÁ ULIČKA

Cák, župa Vas/Eisenburg (HU)

Príroda nepozná hranice. Na vrchu Geschriebenstein možno k tomuto poznatku dospieť na vlastných nohách. Od roku 1996 spája prírodný park s množstvom turistických chodníkov rakúske a maďarské obce vôkol najvyššieho kopca spol-kovej krajiny Burgenland a západného Maďarska s výškou 884 metrov. Dnešná rozhľadňa na vrchole priamo na štátnej hranici bola do r. 1989 v bezprostrednej blízkosti Železnej opony. Na maďarskom východnom svahu vrchu leží bývalá vinohradnícka obec Cák.

Tu zostal dochovaný pozoruhodný kus anonymnej ľudovej architektúry, malebná pivničná ulička. Lisovne vybudované ponad dedinou svedčia o význame vínnej kultúry obce. Tieto drevené zrubové stavby so slamenou strechou sa vyznačovali typickým strešným výstupkom a budovali sa do svahu, o ktorý sa opierali. Sila prírody však ani v minulosti nepoznala hranice a tak sa v Cáku koncom 19. storočia stali všetky vinohrady obeťou vošky rébovej. Vinohradnícke plochy sa síce podarilo obnoviť, nikdy však nedosiahli voľakedajší význam. Preto sa dnes v starých vínnych pivniciach neskladuje víno, ale najmä pagaštany, konské a ovocie.

route.centrope.info/go/5100

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Pivničná ulička, Gesztenyés út 3-6, HU-9725 Cák

Kniha vinohradníctva, Mestské múzeum na hrade Juricic
Rajnis u. 9, H-9730 Köszeg, Ut-Ne 10-17 hod

TIP NA REŠTAURÁCIU

Taverna Florian

Várkör 59, H-9730 Köszeg

Tel +36 (94) 563 072

Kuchyňa: Str-Ne 11.30-14.30 a 17-22
hod, Po a Ut zatvorené, odporúčame
rezerváciu

„V prvom živote som musel byť voškou révovou,
inak by moja túžba po víne nebola taká veľká.“ Viedenská pieseň

Kniha vinohradníctva

Mestské múzeum v Hrade Juric v Köszege vám môže ponúknuť bibliofilskú vzácnosť. V „knihe viniča“, vedenej od roku 1740 sa dokumentuje každoročne tvar a farba viničných výhonkov. Túto tradíciu si mesto pripomína na Juraja 24. apríla podujatiami, súťažou vín a kultúrnym programom.

VINÁRSKY PODNIK V OPÁTSTVE PANNONHALMA

Győr, župa Győr-Moson-Sopron (HU)

Vznik opátstva Pannonhalma je úzko spätý s počiatkami maďarských dejín. Štefan I. pozval benediktínov v 9. storočí k upevneniu mladého feudálneho štátu. Benediktíni čoskoro založili kláštor a v súlade s pravidlom rádu „ora et labora“ sa začali venovať poľnohospodárskym prácam. Mnisi v Pannonhalme celé stáročia pestovali rozvinutú vinohradnícku kultúru, ktorá po 2. svetovej vojne upadla takmer do zabudnutia. Začiatkom 21. storočia však došlo k obnove vinárskeho podniku a návratu starého lesku.

Architektonická kancelária CZITA vybudovala v roku 2003 moderné vínne pivnice opátstva aj vináreň, ktorú nájdete na juhovýchodnom svahu vrchu Sv. Martina. Budova z jemne vyškárovej žuly využíva pahorkovitý terén a harmonicky zapadá do prostredia. Tu sa vinič spracúva a víno má čas na dozretie. Návštevníci pivníc si môžu pozrieť prácu vinárov aj jednotlivé fázy výroby vína. Puristické klenby pivníc pozývajú k náročným vínnym ochutnávkam, s ktorými ladí aj tradičné kláštorné prostredie.

route.centrope.info/go/5081

ARCHITEKTI: CZITA ARCHITECTS

Tamás Czigány založil r. 1995 spolu s Róbertom Pappom architektonickú kanceláriu CZITA so sídlom v Győri, ku ktorým sa r. 1999 pridal aj Györgi Tóth. Spolu získali r. 2002 cenu architektonickej súťaže o vinárstvo v opátstve Pannonhalma. Všetci traja vyučujú na Univerzite Széchenyi Istvána v Győri a sú nositeľmi ceny „pro architectura“.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Vinársky podnik v opátstve Pannonhalma, Vár 1, H-9090 Pannonhalma

Tel +36 (96) 570 171, www.bences.hu/hu/pinceszet

Prehliadky na požiadanie Tel +36 (96) 570 191, tricolis@osb.hu

TIP NA REŠTAURÁCIU

Vinotéka Bor-Pont, Teleki út 42

H-9021 Győr, Tel +36 (96) 336 206

www.bor-pont.hu

Po-Pi 9-20 hod, So 9-15 hod

Zastavenie sa v kláštore

Pannonhalma je centrum a súčasne miestom vzniku najmenšieho vinárskeho kraja Maďarska. Prvú písomnú zmienku viniča je možné nájsť v kláštornej listine. O vinárstve rozprávali benediktíni aj z kazateľne. Kto sa o kláštor zaujíma a hľadá pokoj po vzrušujúcich zážitkoch z pivníc, nájde ho v historických múroch, dotvorených vstupnou budovou od Györgyho Skardelliho a Ferenc Lázára.

DOM VINÁRSKEJ KULTÚRY GOLS

Gols, Burgenland (AT)

Ochutnávka vo Weinkulturhaus v Golse má naporiadzi architektonické aj kulinárske prekvapenia. Moderná vinotéka v urbánnom dizajne vdýchla najstaršej budove vinohradníckej obce v burgenlandskej časti Seewinkel nový život a ponúka 400 rozličných vín od 98 vinárov z Golsu – pravé panoptikum pre labužníkov vína.

Renovácia starého vinohradníckeho domu, ktorý sa podarilo zachrániť tesne pred jeho zbúraním predstavuje zaujímavú symbiózu starého a nového. Charakter tradičného dvora v burgenlandskom Straßendorfe zachoval tím architektov z firmy Eberstaller & Co., architekti Michael Maier & Michael Waechter sem doplnili stavby v súčasnom štýle. Miestnosť pre ochutnávky, v ktorej sa stretáva teplý tón dreva podláh a pultu s chladným betónom a lesknúcim sa medeným plechom spolu s celostenovým fotodizajnom, vyžaruje príjemný kontrast voči okoliu. Na tradíciu sa napriek tomu kladie veľký dôraz. Sortiment, skladovaný v štyroch pivniciach, pozostáva zo svetoznámych značiek aj nových druhov a predáva sa za „ceny priamo z dvora“. Môžete tu nájsť ale aj kultúrne vyžitie. Podujatia uprostred bujne kvitnúcich oleandrových kríkov lákajú domácich aj turistov do obnovených starých múrov.

route.centrope.info/go/5094

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Weinkulturhaus Gols (Dom vinárskej kultúry Gols)

Hauptplatz 20, A-7122 Gols, Tel +43 (2173) 200 39, www.weinkulturhaus.at

Nov.-marec Po, Str-Ne 10-17 hod, Ut zatvorené

Apríl-okt. Po, Str-Ne 10-19 hod, Ut zatvorené

TIP NA REŠTAURÁCIU

Mole West (Západné mólo)

Autorom dizajnu interiéru v plážovej reštaurácii pri Neziderskom jazere je burgenlandský umelec Nikolaus Eberstaller.

Strandbad-Westmole

A-7100 Neusiedl am See, Tel +43 (2167) 202 05, www.molewest.at

Prenajmite si vinohrad

Buďte raz sami vinárkou či vinárom. Vznešený nápad pre labužníkov a tých, ktorí sa nimi ešte chcú stať. V Purbachu máte možnosť prenajať si vlastný vinohrad. Spolu so špičkovými vinármi sa môžete teoreticky či prakticky zúčastniť všetkých pracovných krokov, od vinohradu až po výrobu v pivnici. www.purbach.at

VINÁRSTVO ESTERHÁZY II

Trausdorf an der Wulka, Burgenland (AT)

20

Vinárstvo Esterhazy, otvorené súčasne so začiatkom vinobrania 2006 predstavuje súčasný kontrast voči stáročnej vinohradníckej tradícii jedného z najbohatších európskych kniežacích rodov. Bohatstvo, ktoré vždy osožilo kultúre a ktoré našlo svoj výraz v nádherných stavbách. Zámok v Eisenstadte bol 350 rokov sídlom kniežacieho vinohradníctva, súčasná doba si však vyžiadala novostavbu. Neďaleko esterhazyovského správcovského statku tak vyrástla markantná stavba, v ktorej nájdete najmodernejšie zariadenie na výrobu vína. Z presklených prečnievajúcich salónov pre ochutnávky si budova udržiava vizuálny kontakt so zámkom. Veľkorysé presklené steny dovoľujú aj pohľad do výrobní. Jedinečná je mohutná stena z prírodnej hliny v barikovom sklade, ktorá umožňuje prirodzenú reguláciu teploty a vlhkosti vzduchu. Zodpovedným realizátorom bol plánovač Anton Mayerhofer zo spolkovej krajiny Burgenland, umelecké stvárnenie je dielom architektov Pichler & Traupman. Pracovalo sa aj v exteriéri. Umným využitím typických prvkov tejto kultúrnej krajiny ako úžitkových plôch, vinohradových drevín a hospodárskych ciest sa krajinárskym architektom z firmy 3 : 0 podarilo zladením objektu vinárstva a krajiny dosiahnuť nový vrchol panónskeho vinohradníctva.

route.centrope.info/go/5067

KRAJINÁRSKI ARCHITEKTI: 3:0 LANDSCHAFTSARCHITEKTUR

Oliver Gachowetz, Robert Luger a Daniel Zimmermann sa od roku 2000 venujú práci krajinárskej architektúry. Zaoberajú sa plánovaním súkromných záhrad a parkov, projektmi pri plánovaní verejnej zelene a urbánneho dizajnu až po pamiatkovú starostlivosť v parkoch. Pritom sa cítia byť zviazaní rozvoju súčasnej architektúry ako aj historickému záhradnému okrasnému umeniu.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Vinárstvo Esterhazy II, Trausdorf 1, A-7061 Trausdorf/Eisenstadt, Tel +43 (2682) 633 48, www.esterhazywein.at, denne 10-19 hod

Weinerlebniswelt Weg der Traube (Svet vína a hrozna), Kellerweg 15 (an der B 50), A-7023 Pöttelsdorf, Tel +43 (2626) 5200, www.poettelsdorf.at

Apríl-nov. Po-So 10-17 hod, dez.-marec na požiadanie

TIP NA REŠTAURÁCIU

Vinárstvo Umathum GmbH, St Andräer Str. 7, A-7132 Frauenkirchen

Tel +43 (2172) 2173, www.umathum.at

Po-Pi 9-18 hod, So 10-17 hod, v nedeľu a sviatok zatvorené

Keď uzrel rozprávkovú nádheru kniežacieho dvora, nadchýnal sa už J. W. Goethe vo svojom diele „Báseň a pravda“ „esterházyovskou ríšou víl“.

Svet vína – Cesta hrozna

Cestu hrozna od viniča vo vinohrade až do pohára môžete zmyselným spôsobom sledovať v Pöttelsdorfe. Po hlte z domáceho sektu Rosé vedie prehliadka do vinárstva a okolo neho. Svetlo a hudba, farby a vône stavajú pritom víno do samého stredu pozornosti. Priemyselná stavba zo 70tych rokov sa originálnym inscenovaním a cieľenými architektonickými zásahmi stala atraktívnym cieľom záujemcov o víno.

DOZRIEVACIA PIVNICA ARACHON

Horitschon, Burgenland (AT)

Traja nadšenci červeného vína si zaumienili, že budú vyrábať „pravé“ burgenlandské červené. Vydali sa hľadať najvhodnejšiu lokalitu a prečesali celý Burgenland. Nakoniec sa rozhodli pre obec Horitschon v strednej časti Burgenlandu, ktorá sa v stredoveku volala „Arachon“ („pri duboch“) a je známa ako klasická oblasť červeného vína. Najprv museli miestnych vinárov presvedčiť o náročnej barikovej výrobe, nakoniec však uspeli. Dozrievacia pivnica Wilhelma Holzbauera a Dietera Irresbergera, v ktorom zreje lahodný mok Arachon v 1000 dubových sudoch, stojí od roku 2004.

Nový areál je monumentálnym gestom uprostred kultivovanej vinohradníckej krajiny. Je impozantný – predná stena z pieskovca zo St. Margerethen má celkovú dĺžku 80 m. Viničná aleja vedie k trojuholníkovému otvoru s vchodom a priechodom do vnútorného dvora s intímnu atmosférou. Z prezentačných miestností na poschodí sa návštevníkom ochutnávok otvára široký výhľad do kraja modrej frankovky, bez toho aby museli spustiť oči zo sudov v barikovom sklade.

route.centrope.info/go/5099

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

ARACHON T.FX.T Vereinte Winzer Blaufränkischland, Günsersstraße 54,

A-7312 Horitschon, Tel +43 (2610) 423 21-12, www.arachon.com

Ut-Št 10-12 hod, 13-16 hod, Pi 10-12 hod, 13-16.30 hod, So 13-18 hod

Ne, Po a sviatok zatvorené.

TIP NA REŠTAURÁCIU

Landgasthaus (pohostinstvo) Kedl

Urbersdorf 33, A- 7540 Güssing, Tel +43 (3322) 424 030

www.tiscover.at/gasthof.kedl

Kuchyňa denne 11.30 -13.30 hod und 18-20 hod,

Ut zatvorené

„Červené víno je pre starých chlapcov najlepším z dobrých darov.“
Wilhelm Busch

Coolkeeper

Z vápenatého pieskovca zo St. Margarethen, ktorý v Horitschone zdobí fasádu a nájdeme ho už na Dóme Sv. Štefana vo Viedni sa vyrába priamo v St. Margarethen moderné chladidlo vína. Pri prehliadke rímskeho kameňolomu si takéto jednoduché nadčasové chladidlo môžete zakúpiť pre príjemné chvíľky občerstvenia na doma. www.roemersteinbruch.at

VINÁRSTVO WENINGER

Balf, župa Győr-Moson-Sopron (HU)

Skutočnosť, že víno spája región, potvrdzuje príklad vinohradníka Franza Weningerera z Horitschonou. V roku 1997 získal sopronské vinohrady, v ktorých sa už jeho syn Franz Reinhard upísal tradičnému vínu Kékfrankos. Tomu by chcel vybudovať pozíciu, aké mu v maďarskej vinárskej kultúre aj právom patrilo. Na to majú Weningerovci tie najlepšie predpoklady. V Rakúsku už dávno ocenení ako vinohradníci roka a s medzinárodnými skúsenosťami sa pri stavbe nového vinárskeho závodu spojili s architektonickou kanceláriou propeller z, známou svojimi inovatívnymi a funkčnými návrhmi.

Uprostred malebnej krajinky južne od jazera vyrástli boxy budov pre výrobu, sklady a prezentácie v drážkovanom plechovom šate. Barikový sklad bol vyhlbený do svahu a cez jeho prejazdnu strechu možno dodať tovar až do výrobnéj haly. Z nej opäť vystupuje ďalší box, ktorý v smere k hlavnému vchodu predstavuje veľkorysé zastrešenie. Pri ochutnávke vína „nad terénom“ sa tak možno zahľadieť až smerom na Neziderské jazero.

route.centrope.info/go/5080

ARCHITEKTI: PROPELLER Z

Skupinu založili 1994 Korkut Akkalay, ka.bru, Kriso Leinfellner, Philipp Tschofen a Carmen Wiederin, r. 2005 získali Cenu za architektúru mesta Viedeň.

propeller z patrí k aktívnym zjavom mladej rakúskej architektonickej scény a pracuje v rozsiahlom spektre od architektúry cez architektúru bytov a interiérov, výstavnícky dizajn až po grafické a umelecké projekty.

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Weingut (vinárstvo) Weninger, Fő u. 23., H-9494 Sopron-Balf, Tel +36 (30) 678-74-47
www.weninger.com. Po-Št 8-16 hod, Pi, So 9-17 hod

TIP NA REŠTAURÁCIU

Weinhaus (vinárstvo) Taschner, Balfi út 164, H-9400 Sopron, Tel +36 (99) 506-605
www.taschnervin.hu, Predaj denne 8-16 hod, ochutnávky po dohode

Vínna kúra

Okrem chuťových pôvabov má víno nepochybne aj liečivý účinok na organizmus. Pozitívne účinky červeného vína sú dobre známe. V období medzi vojnami zistili dokonca viedenský lekári, že vínny kameň pôsobí liečivo pri tráviacich poruchách žalúdka a čriev. Pacientom vtedy odporúčali hotel Lövér v neďalekom Soprone. Dnešní záujemcovia o vínne kúry môžu konzumáciu vína u Weningera spojiť s návštevou v kúpeľoch v Balfe.

HASIČSKÁ VEŽA

Sopron, župa Győr-Moson-Sopron (HU)

Ako budova, ktorá neslúžila skladovaniu ani požívaniu ale ochrane vína, je šopronská hasičská veža v zbierke Architektúry a vína unikát.

Od 13. storočia sa využívala ako severná brána mestských hradieb a svoju dnešnú podobu ako symbol mesta získala po veľkom požiari v roku 1676. Z barokového arkiera sa otvára nádherná panoráma jedného z najstarších vinárskych oblastí Maďarska. Šopronské vína vďaka svojej kvalite výbornej klíme pri veľkej trblietajúcej sa jazernej ploche. Kvalitu, ktorú vedeli oceniť aj panovníci a ktorá mestu pomohla získať veľa vínných privilégií. V mestskom archíve nájdeme záznamy o aplikácii šopronského vína ako „liečivého vína“ pri žalúdočných ťažkostiach kráľovien rovnako ako o jeho využití na kráľovskom dvore.

Toto dobré meno si šopronskí občania, známi aj ako „pestovatelia fazúl“, úzkostlivo strážili. Osobitne zavedený vínný desiatok a právo predaja vína boli regulátorom produkcie a predaja ušľachtilého moku. Pozorne sa bdelo aj nad konkurenciou. Akonáhle strážca na mestskej veži zazrel, že sa do mesta priváža cudzie víno, ihneď zazvonil na osobitný „vínný zvonec“.

route.centrope.info/go/5139

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Hasičská veža

Fő tér, H-9400 Sopron, Tel +36 (99) 311-327,

www.muzeum.sopron.hu

Denne 10-20 hod

TIP NA HOTEL

Hotel Wollner

Templom u. 20, H-9400 Sopron

Tel +36 (99) 524 400

www.wollner.hu

Napoleonovo víno

„Modrá frankovka“ známa a obľúbená na oboch brehoch Neziderského jazera má vraj svoj pôvod u francúzskych vojakov počas napoleonských vojen. Títo pre svoje obchody používali dvojicu bankoviek: Biele bezcenné, tlačené zvlášť pre vojnu a modré, ktoré mali hodnotu. Hoci francúzštine nerozumeli, zistili vinohradníci zo Sopronu rýchlo pravdu a pri platení za svoj mok vždy trvali na „modrej frankovke“.

SVETOVÉ DEDIČSTVO FERTÖ-NEZIDERSKÉ JAZERO

Župa Győr-Moson-Sopron (HU), Burgenland (AT)

24

Tento cezhraničný životný priestor vzácnych živočíšnych a rastlinných druhov a domov pokojne spolu žijúcich národností, ktoré túto jedinečnú krajinu utvárali tisícročným obhospodarovaním predstavuje s Neziderským jazerom stred regiónu **centrope**.

To bol pre odborníkov Komisie svetového dedičstva UNESCO dostatočný dôvod vyhlásiť región okolo Neziderského jazera v roku 2001 za Svetové dedičstvo, „miesto osobitného významu pre ľudstvo“ podľa znenia Charty UNESCO. V 134 krajinách na celom svete existuje 788 takýchto miest, z nich je 611 miest kultúrneho významu (ako centrum Viedne) na čestnom zozname, 154 miest sú prírodnými pamiatkami (napríklad Grand Canyon v USA). Ale iba 23 regiónov bolo vyznamenaných pre ich kultúrny a prírodovedný význam. Región okolo Neziderského jazera je jedným z nich. Svoju výnimočnosť vďaka jedinečnej kombinácii rozličných klimatických vplyvov, geologických zón, živočíšnych a rastlinných regiónov a bohatej skladbe ľudských etník okolo celého jazera. Zostáva tak symbolom obohatenia mnohorakosti a spolupráce v srdci Európy.

route.centrope.info/go/5140

KONTAKT/OTVÁRACIA DOBA

Informačné centrum národného parku:

H-9435 Sarród, Rév-Kócsagvár, Pf. 4, Tel +36 (99) 537-620, www.ferto-hansag.hu

A-7142 Illmitz, Tel +43 (2175) 34420, www.nationalpark-neusiedlersee-seewinkel.at

Požičiavanie člnov & okružné plavby

Podersdorf: www.schiffahrt-knoll.at

Breitenbrunn, Podersdorf Rust: www.gmeiner.co.at

Na vlnách jazera

Neziderské jazero možno zažiť najlepšie z lodného zábradlia a s pohľadom na knísajúcu sa loď a trblietajúce sa vlny. Takýto zážitok možno prispôbiť vlastnému vkusu, buď okružnou plavbou až k vtácej rezervácii, s bicyklom na kompe, s ochutnávkou vína na palube a hudbou, športovo v katamarane alebo pohodlne na vodnom bicykli ...

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://route.centrope.info>. The website has a clean layout with a logo on the left and a list of travel tips on the right. The tips are numbered 01, 02, and 03, each with a small image and a brief description in German. The browser's address bar and menu bar are visible at the top.

Všetky stavby a tipy na výlety v predkladanom zväzku Víno a architektúra sú dostupné aj na adrese route.centrope.info v online sprievodcovi. Tento sprievodca má však pre vás ešte niekoľko atraktívnych doplnkov. Ako servis pre pohodlné plánovanie výletov a exkurzií v mestách sú vám k dispozícii mapy a plány miest. Všetky adresy sú prepojené s obcami a okruhové vyhľadávanie vám zobrazuje ideálne kombinácie architektonických cieľov, hotelov a reštaurácií. Pomocou odkazov na internetové stránky regionálnych organizácií cestovného ruchu môžete získať aktuálne informácie o pamätihodnostiach, možnostiach ubytovania, atď.

Priamym prepojením s európskou databázou architektúry nextroom.at nájdete aj rozšírené informácie o architektúre a architektoch zo zúčastnených regiónov.

Pre vašu zážitkovú cestu v znamení architektúry a vína stačí nasledovať atraktívne trasy, ktoré sme už pre vás pripravili. Funkciou voľby archtour si však môžete zostaviť svoju výsostne individuálnu trasu. Všetky adresy sú zoradené prehľadným spôsobom v pláne a označené príslušnými symbolmi buď ako architektonický cieľ, gastronomická zaujímavosť alebo ubytovanie.

Je jedno, či chcete putovať po stopách jedného určitého architekta, či si naplánujete návštevu určitého regiónu alebo sa rozhodnete obehnúť všetky vinárstva v mestách **centrope** – online sprievodca vás podporí pri všetkých vašich individuálnych želaniach.

Vínny glosár

nemecky	česky	slovensky	maďarsky
Abgang	dochuť	finiš, finále	utóíz
Alkoholgehalt	obsah alkoholu	obsah alkoholu	alkoholtartalom
Aroma	aroma	aróma	zamat
Barrique	barrique	barik	barrique
Blaufränkischer	frankovka	Modrá frankovka	kékfrankos
Bouquet	buket	buket	buké
Cabernet Sauvignon	cabernet sauvignon	Cabernet Sauvignon	cabernet sauvignon
Charakter	charakter	charakter	jelleg
Chardonnay	chardonnay	Chardonnay	chardonnay
Cuvée	cuvée	Cuvée	cuvée
Eiswein	ledové víno	ľadové víno	jégbor
fruchtig	ovocná chuť	ovocný	gyümölcsízű
Gastgarten	zahrádka	záhrada	vendégkert
gehaltvoll	vysoký obsah extraktu	plný	testes
Gewölbe	klenba	pivnica	boltív
Gärung	kvašení	trpký	erjesztés
herb	trpká chuť	kvasenie	fanyar ízű
Heuriger	letošní víno	viešne víno	heuriger
Jungwein	mladé víno	mladé víno	fiatal bor
Karaffe	karafa	karafa	csiszolt üvegpalack
Kellergasse	ulice vinných sklepů	pivničná ulička	pincesor
Korken	zátka	korok	parafadugó
Merlot	merlot	Merlot	merlot
Most	mošt	mušt	must
Museum	muzeum	múzeum	múzeum
Presshaus	lisovna	pres	présház
Rebe	réva	vinič	szőlő

nemecky	česky	slovensky	maďarsky
Rotwein	červené víno	červené víno	vörösbor
Säuregehalt	obsah kyselin	obsah kyseliny	savtartalom
Sekt	sekt	sekt	pezsgő
Sturm	burčák	burčiak	murci
Traminer	tramín	tramín	tramini
Traube	hrozen	hrozno	szőlőfürt
trocken	suché víno	suché	szárász
Veltliner	veltlín	veltlín	veltelini
Veredelung	štěp révy	zušľachtenie	feldolgozás
Verkauf	prodej	predaj	eladás
Verkostung	degustace	ochutnávka	borkóstoló
Vinothek	vinotéka	vinotéka	vinotéka
vollmundig	plná chuť	plnokrvné	telt ízű
Weinbaugebiet	vinařská oblast	vinohradnícka oblast	borvidék
Weinberg	vinohrad	vinohrad	szőlőhegy
Weinfass	sud na víno	vínny sud	boroshordó
Weinflasche	láhev na víno	vínna fľaša	borosüveg
Weinglas	sklenice na víno	vínny pohár	borospohár
Weingut	vinařství	vinárstvo, vinársky závod	borászat
Weinkeller	vinný sklep	vínna pivnica	borpince
Weinlese	vinobraní	vinobranie	szüret
Weinstock	vinný keř	viníč hroznorodý	szőlőtőke
Weißwein	bílé víno	biele víno	fehérbor
Welschriesling	ryzlink vlašský	rizling vlašský	olaszrizling
WinzerIn	vinař	vinár, vinohradník(čka)	borosgazda, vincellér

Rakúsko

Turistický sprievodca po Viedni

www.wien.info

Úrad dolnorakúskej vlády

Odbor ekonomiky, turizmu a technológie

Agentúra Niederösterreich-Werbung

www.niederoesterreich.at

Turistický sprievodca po Burgenlande

www.burgenland.info

Slovensko

Bratislavský kraj

Oddelenie pre cestovný ruch a cezhraničnú spoluprácu

www.region-bsk.sk

Mesto Bratislava

Oddelenie cestovného ruchu

www.bratislava.sk

Mesto Trnava

Referat zahraničných vzťahov

www.trnava.sk

Česko

Centrála cestovného ruchu južnej Moravy

www.ccrjm.cz

Oficiálny portál cestovného ruchu Juhomoravského kraja

www.jizni-morava.cz

Úrad primátora – riadiaca skupina stratégie, Brno

Oddelenie marketingu mesta Brna

www.brno.cz

Maďarsko

Samospráva mesta Győr s kompetenciou župy

Samospráva župy Győr-Moson-Sopron

Sopronská dielňa pre marketing vína,
verejnoprospešná spoločnosť

Informácie pre turistov Győr

www.gyor.hu

Informácie pre turistov Sopron

www.sopron.hu; tourinform.sopron.hu

Turistické informácie župy Győr-Moson-Sopron

www.gymsmo.hu

Informácie pre turistov Kőszeg

www.koszeg.hu

Tiráž

VYDAVATEĽ: ARGE CENTROPE v spolupráci s Asociáciami a oddeleniami cestovného ruchu partnerských miest a regiónov CENTROPE; c/o Europaforum Wien (sekretariát projektu), Rahlgasse 3/2, A-1060 Wien, office@centrope.info; www.centrope.info

VEDÚCI A KOORDINACIE: Siegrun Herzog, Johannes Lutter, Sabine Mašek

KONCEPT: nextroom – architektura im netz, www.nextroom.at, Juerg Meister, Helga Kusolitsch

REDAKCIA & TEXT: Helga Kusolitsch

GRAFICKÝ DIZAJN: clara monti grafik † www.claramonti.at

Tlač: Simply More Printing

Výber architektonických objektov a tipov na výlety sa uskutočnil v spolupráci s partnermi CENTROPE.

Táto brožúra je dostupná aj v nemeckom, slovenskom, českom a maďarskom jazyku.

Spolufinancovanie z prostriedkov iniciatívy Spoločenstiev-EU INTERREG IIIA

© ARGE CENTROPE, 2007 všetky práva vyhradené

Fotografie

3:0 Landschaftsarchitektur	49	Prexta Boris	16, 17
AP Ateliér	20, 21	Architekti propeller z	52
Philippe Brame	45	Red Monkey Group	18
Fuggerei v Augsburgu	36	Krajský úrad Juhomoravského kraja	21, 35
Agentúra Czech Tourism	35	Regionálne múzeum Mikulov	22
Architektonická kancelária		Schorn Stefan, www.Mineralienatlas.de	53
CZITA architects	44, 45	seymann-film.at	49
Eberstaller Nikolaus	46	Simlinger Wolfgang	13, 15
Architekti eichinger oder knechtl	10	Sivel Miroslav	25
Pivnica Retz	31	Skočec Martin	16
Vinárstvo Esterhazy/Rupert Steiner	49	Vinárstvo Sonberk	21
Firma Gossy	51	Spiluttini Margherita	10, 11, 27, 28, 29
Gemeinde Weiden/Andreas Liszt	Cover	Mesto Bratislava,	
Jurisics-vár Múvelődési Központ és Várszínház	43	Oddelenie cestovného ruchu	17, 19
Hanusková Anna	39	Steiner Rupert	11
Hotel Strážnice	24	Štrba Jan	38
Hotel Wollner	54	Juhomoravské ústredie cestovného ruchu	25
Ivanová Katarína	37	Taverna Florian	42
Karpatská perla s.r.o.	36	Therme Laa	30
KOGO Mediteran, s.r.o.	18	Spoločenstvo vinárov -Vereinte Winzer/	
LOBMEYR Maurizio Maier	7, 11	Thorn	51(2)
LOISIUM/Robert Herbst	9, 28, 29(2)	Vicanová Martina	23
Luttenberger Walter	19, 23(2), 33(3), 36, 37, 40, 41(2), 43, 53(2), 55	Vinotéka Bor-Pont	44
Malokarpatské múzeum v Pezinku	39	Vinárstvo Christ	13
nextroom – architektura im netz	58, 59	Vinárstvo Wieninger/Lalo Jodlbauer	14, 15
Agentúra Niederösterreich-Werbung/		Vinárstvo Wieninger/Herbert Lehmann	12
Kurt-Michael Westermann	27	Vínny salón Valtice	35
NTG/Mike Ranz	Cover, 47(2), 56(2), 57(2)	Dolnorakúska vínná cesta/	
Odorizzi Pia	14	Barbara Krobath	31(2)
Ott Paul	50	Williams Larry	48